NARVA KUTSEÕPPEKESKUS
Narva Vocational Training Centre

Pr Sale Ajalik
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie: 28.06.2004. a nr 2-7.1-FA/04/923
Meie:12.07.2004. a nr 2-6/255

Lugupeetud proua Ajalik

Vastuskiri kontrollaruande eelnõule

Käesolevaga saadame Teile otseselt kooli puudutavates küsimustes vastused kontrollaruande eelnõule.

Täname Riigikontrolli välja toodud tähelepanekute eest, millele me lähtuvalt kooli kiirest arengust viimase kolme aasta jooksul ei ole piisavalt vajaliku tähelepanu pööranud ja loodame, et meie poolt esitatud selgitused ja tegevuspõhimõtted on aktsepteeritavad.

Lugupidamisega

Ago Silde
direktor

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg nr
16.07.04 2-7.1-FA/04/923-2

NARVA KUTSEÕPPEKESKUS
Kreenholmi 45
20104 Narva

Tel. +372 35 60691
Fax. +372 35 60690
Reg. Nr 70005996

Vastus Riigikontrolli arvamusele Narva Kutseõppekeskuse 2003. aasta raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse kohta

Narva Kutseõppekeskus on põhjalikult tutvunud ja analüüsinud Teie poolt esitatud kontrollaruannet.

Narva Kutseõppekeskus kinnitab, et on väga rahul läbiviidud auditi põhjalikkusega. Tehtud tähelepanekud ja ettepanekud on õigeaegsed ja väärtuslikud ning võimaldavad kooli finantsmajanduslikku tegevust lühima aja jooksul ümber korraldada.

Kontrollaruanne hõlmas perioodi 01.01.2003 kuni 31.12.2003. Kontrollitava perioodi alguseks oli Narva Kutseõppekeskus olemasoleval kujul tegutsenud veidi üle kahe aasta - Narva Kutseõppekeskus alustas Vabariigi Valitsuse 28.03.2000.a. määruse nr 96 alusel tegevust alates 01.10.2000.a. Uus kool moodustati nelja endise Narvas eraldi tegutsenud vene õppekeelega kutseõppeasutuse baasil, töötajatena jätkasid nende nelja endise kooli töötajad. Uuele koolile püstitati eesmärk liita endiste koolide tegevused, korrastada õppekavad ja viia õppetöö võimalikult kiirelt uuele tasemele. Selle töö käigus tuli üle vaadata varaline olukord, hinnata õppehoonete seisundit ja vajadust, määrata õppevahendite vajadus. Töö ümberkorraldamine sai toimuda vaid tingimusel, et kooli töötajad tõhusa täiendõppe käigus omandaksid kaasaegses õppeasutuses töötamiseks vajalikke tööalaseid oskusi. Narva Kutseõppekeskuse töötajaskond on kooli asutamisest tänaseni ära teinud märkimisväärse töö - on ise palju juurde õppinud ja suutnud omandatud teadmised efektiivselt kooli õpilastele edastada.

Samaaegselt on ka kooli arvepidamine teinud mõne viimase aasta jooksul läbi suure arengu. Algul peeti raamatupidamist käsitsi nn. žurnaalorderite süsteemis, kusjuures sellegi korrektsus jättis tõsiselt soovida. Ümberkorralduste alustamisel pöörati erilist tähelepanu rahalist käivet omavate allüksuste arvepidamine korrastamisele, kus varem oli arvepidamine väga lünklik või puudus üldse. Raamatupidamine viidi üle arvutile, korrastati asutuse organisatsioonilist ja tehnoloogilist poolt. Nii juurutati kassaaparaadid ja kaardimaksesüsteem, uuendati köögi- ja toiduainete hoidmise tehnikat, töökodades kaotati seal olnud nö individuaallaod jne. Varade üle kehtestati tõhusam järelevalve, paigaldati turvakaamerad ja signalisatsioon. Samuti mindi üle osaliselt mehitatud turvateenusele, muudeti sularaha hoidmise ja veo korda (selleks sõlmiti leping turvafirmaga Falck), kinnitati põhivara konkreetsete vastutajate juurde, sõlmiti vastutuslepingud jne. Kõik see muutis põhimõtteliselt kogu arvepidamise süsteemi, loogikat ja korda, viies miinimumini raha, varude ja muu vara vahelt ärakadumise võimalused.

Kuid kahjuks ei suutnud raamatupidamine selle kiire liikumisega täielikult kaasa minna ega tagada alati kõigist kehtestatud normide laitmatu täitmise. Põhjuseks võib ühelt poolt pidada raamatupidajate varasemast juurdunud tööharjumusi ja kvalifikatsiooniga seonduvat ning probleeme riigikeelest (ja seega ka õigusaktides kehtestatud nõuetest) arusaamisel. Põhimõttelist murrangut ei toonud kooli poolt korraldatud rohkearvulised eesti keele ja infotehnoloogia kursused või raamatupidamistöötajatele võimaldatud erialane täiendõpe. Teisalt võib lugeda põhjuseks järelevalvega seonduva, milline kontrollaruande tulemustele tuginedes oleks võinud olla veelgi efektiivsem.

Nende probleemide olemasolu oli Narva Kutseõppekeskus endale teadvustanud juba enne riigikontrolli auditit, kool alustas 2003 aasta augustis raamatupidamise põhjaliku ümberkorraldamise võimaluste selgitamist. Vastavalt direktori käskkirjale 30.04.2004 nr 4 toimus ajavahemikus 01.05.-31.05.2004 kooli raamatupidamise üleandmine Haridus- ja Teadusministeeriumi Raamatupidamisbüroole, tänaseks on kogu kooli raamatupidamine ka üle antud.

Oleme veendunud, et kooli raamatupidamise üleandmine suudab tagada kooli finantsmajandusliku tegevuse nõuetele vastavust. Raamatupidamisbüroo töötajatega on esitatud kontrollaruanne põhjalikult läbi arutatud ja koostöös analüüsitud praeguse raamatupidamise nõuetele vastavust, samuti on kokku lepitud tegevuspõhimõtted puuduste likvideerimiseks ja nende vältimiseks.

Selgitused kontrollaruande mõnede esiletoodud tähelepanekute kohta

Järgnevalt soovime anda omapoolsed selgitused mitmete kontrollaruandes väljatoodud konkreetsete puuduste kohta. Esitame oma selgitused kontrollaruande punkti järgi.

2.1.2. Varade, nõuete ja kohustuste inventeerimine

Selles punktis seab riigikontroll mitmel põhjusel kahtluse alla Narva Kutseõppekeskuses läbiviidud inventuuride usaldusväärsuse.

Meie hinnangul on valdavalt tegemist vormistamisvigadega, millede olemasolu muidugi ei tõsta inventuuri usaldusväärsust, aga ei muuda seda ka täiesti ebausaldusväärseks. Varade tegelik olemasolu on tagatud inventeerimisandmikes kajastuvate märkmete, raamatupidamisandmete võrdlemise ja inventari nummerdamise teel. Komisjoni moodustava käskkirjaga oli ekslikult inventeerimiskomisjoni määratud ka materiaalselt vastutav isik, kuid tegelikult osales ta komisjoni töös ainult komisjonile vara esitajana, mitte kontrollijana. Samuti puudus käskkirjas tõesti ka märge, mis seisuga inventuur tuleb läbi viia, kuid vastav kuupäev (01.10.2003) on toodud ära kõigil inventeerimisandmikel. Asjaolu, et inventuuri lõppakt oli riigikontrolli auditi ajaks veel kinnitamata, on seletatav mõnede andmete puudumisega (puudusid osaliselt politsei aktid ja mahakantud seadmete korral tehnilise seisukorra aktid), mistõttu pikendati komisjoni töö lõpptulemuse esitamise tähtaega puuduste likvideerimiseks.

Samas punktis leiti ka, et paljud nõuded olid saldokinnitustega katmata. Väljasaadetud saldokinnitused sisaldasid teksti, et kui vastust pole tagasi saadetud teatud kuupäevaks, siis loetakse saldo kinnitatuks. See aga ei tagavat piisavat kindlust nõuete õigsuse osas.

Oleme ka seisukohal, et tagasisaadetud saldokinnitus peaks tõesti olema suurema usaldusväärsusega kui vaikimisi saldo tunnistamine. Siiski ei anna ka see täielikku kindlust. Ainukeseks reaalseks nõude õigsuse kinnituseks on vastava summa laekumine. Seisuga 1.07.04 on kõnealustest nõuetest veel laekumata 28 998 kr. Sellest 23 780 kr. (82%) kuulus just saldokinnitusega kaetud 20% nõuete hulka ja ainult 5 218 kr. puhul

polnud saldokinnitust tagasi saadetud. Nii et antud konkreetses olukorras osutusid vaikimisi saldokinnitused märksa usaldusväärsemaks selgesõnalistest kinnitustest.

2.1.3. Paranduskanded ja algdokumentatsioon

Antud punktis juhiti tähelepanu asjaolule, et pearaamatupidaja on teinud mitmeid paranduskandeid, koostamata sealjuures raamatupidamise seaduse nõuetele vastavat õiendit.

Aastaaruande koostamise käigus on asutuse enda poolt vigade avastamine, vajalike paranduste sisseviimine raamatupidamise registritesse ja korrigeerimiskannete tegemine loomulikuks protsessiks. Paraku ei olnud raamatupidamine tõesti alati vormistanud selle kohta nõuetekohast õiendit. Kontrolliaruandes toodud põhivara puudutavas näites oli tegemist esialgu vales põhivaragrupis arvele võetud varade ümbergrupeerimisega.

2.1.4. Ehitus- ja remonditööde arvestus

Kontrollaruande selles punktis märgitakse, et mitmed põhivara parenduse iseloomuga ehitus- ja remonditööd on kantud tegevuskuludesse ning olid seetõttu põhivarana asutuse raamatupidamises arvele võtmata.

Oleme seisukohal, et siin on suuresti tegemist hinnangute küsimusega määramaks, millised remonditööd pikendavad oluliselt vara kasulikku eluiga ning millised on seotud jooksva korrashoiu ja kohendamisega. Loetletud ehitus- ja remonditöödest ei pikenda kaugeltki mitte kõik vara kasulikku tööiga. Meie hinnangul on valdavalt tegemist jooksva remondi, avariiliste tööde ning ehitus- ja metallivaldkonna õpilastele praktika organiseerimisega.

Kontrollaruandes nimetatud Estrem OÜ ja Glaskek-Narva AS-i arvete puhul on tegemist ehituseriala õppepraktikate raames erinevates õppekorpustes 4 akna paigaldamisega, kusjuures protsessi olid kaasatud eelpool toodud ettevõtete spetsialistid, kes eelnevalt viisid läbi vastava koolituse ning juhendasid täiendavalt õpilasi ka akende paigaldamisel. Esile toodud Narva GEM AS elektritööde osas tehtud kulutusi ei pea me õigeks arvata põhivara parenduste hulka põhjendusel, et tegemist on kolme kuu (mai, juuni, juuli) jooksul tehtud jooksvate pisielektritööde koondarvega. Oleme pidanud põhimõtteks, et litsentseeritavate oskustööde teostamisel kasutame vastavalt tunnustatud ettevõtete teenust.

ALTT AS arve puhul on tegemist mitmel korral betooni ostmisega ehituseriala õppepraktika läbiviimise eesmärgil. Betooni kasutati koolipraktika raames organiseeritud kooliobjektide jooksvaremondi töödeks erinevates õppekorpustes (Kreenholmi 45 ja Kalda 9) ja erinevatel objektidel (metallitöökoja-, sööklalao-, keldri- ja multimeedia õppeklassi põrandaremont). Eelpool nimetatud objektidel õppetöö paremaks läbiviimiseks kaasasime vastava valdkonna spetsialiste ning saime betoneerimis- ja lihvimistööde teostamiseks koolil puuduva tehnika Rosfeld OÜ-st. Me ei pea õigeks väidet, et eespool toodud väljaminekud pikendavad oluliselt hoonete eluiga, pigem on tegemist vastavalt ehitusvaldkonna õppekavale oma eriala professionaale ja tipptehnikat kaasates õppepraktikate tasemel organiseerimisega, kaasates selleks võimalust teostada kooliobjektidel jooksvaremondi töid.

2.1.5. Tegevuskuludesse kantud põhivara

Kontrollaruandes juhitakse tähelepanu sellele, et mitmed põhivarad on nende soetamisel kantud tegevuskuludesse.

Ka siin on tegemist hinnangutega, kuna mainitud varad koosnevad paljudest üksikosadest, mis on kastutavad ka eraldi ja millest osa on hoopis kulumaterjalide iseloomuga ega kujuta seetõttu meie arvates terviklikku põhivara. Pealegi on selliste varade üle arvestuse pidamine eraldikasutatavate komponentidena bilansiväliselt väikevahenditena nende säilimise seisukohalt isegi märksa tõhusam, kui suurte kompleksidena põhivarana arvele võtmine.

Veel juhitakse tähelepanu mõnede hulgi soetatud varadele, mis riigikontrolli arvates moodustavad ühtse terviku (komplekti), ja tuleb seetõttu ka raamatupidamises komplektina arvele võtta.

Meie hinnangul on tegemist aga lihtsalt korraga ostetud väikevahenditega, mida isegi ei kasutata koos, vaid erineval eesmärgil mitmete ruumide ja hoonete vahel vastavalt vajadusele jaotatuna. Reeglina on hulgi ostmine soodsam.

Konkreetselt väljatoodud sööklariiulid on tootja kataloogis küll kirjas ühise nimetuse all, kuid tegelikult tegemist 46 erinevas mõõdus riiuliga, mis ei moodusta komplekti, ja mida kasutatakse nii Kalda 9 ja Kreenholmi 45 sööklates, mehhatroonika laboris, õmblusklassides ja laos, pesulaos, arhiivis, ehitustöökojas, mehaanikatöökojas. Siemens AS-lt ostetud aparatuuri osas on tegemist on elektrotehnika, elektroonika, automaatika, mehaanika, programmeerimise, mehhatroonika õppevahenditega (kontrollerid, tarkavara, juhtmed ja koolituspakett paberkandjal) õpilastele labortööde tegemiseks. Ka see ost ei moodusta süsteemi või ühtset komplekti, vaid seal on hulk eraldi kasutatavaid asju (osaliselt ka materjalide iseloomuga), mida paigutatakse erinevate laboratooriumite ja laboratoorsete tööde vahel pidevalt ringi laboratoorsete tööde iseloomust ja vajadusest lähtuvalt.

Ostetud õmblejatoolide puhul on tegemist erinevas õmblustöökodades osaliselt amortiseerunud toolide asendamiseks mõeldud toolidega. Need toolid paiknevad seitsmes erinevas töökojas laiali ja ei moodusta komplekti.

2.1.6. Riigivara register

Selle punkti all olid esile toodud varad, millised ei olnud riigivara registrisse kantud.

Teatame, et tänaseks on mainitud puudused likvideeritud ja vastavad parandused riigivarade registrisse sisse viidud.

2.1.7. Kulumiarvestus

Selles punktis toodi esile see, et raamatupidamisprogrammist ei olnud võimalik saada sellist kulumi arvestamise väljatrükki, mille põhjal saaks väita, et kulumi arvestamine aruandeaastal oli õige.

Selle väitega ei saa me kuidagi nõustuda. Riigikontroll on Narva Kutseõppekeskuselt saanud kokku kolm põhivara- ja kulumiandmikku:

1. Esialgu riigikontrolli audiitoritele esitatud andmikus (millele on aktis viidatud p. 2.1.7 eelviimases lõigus) ilmnesid aastaaruande koostamise ajal põhivara arvestuse programmi juurutamise käigus tekkinud vead, mis parandati enne aastaaruande esitamist. Nagu juba mainitud on vigade avastamine ja parandamine aruande koostamise käigus loomulik protsess. Kuna riigikontrolli audit toimus samaaegselt aastaaruande koostamisega, siis saadeti vastavad muudatused ja nende selgitused ka riigikontrollile. Meie arvates on juba see piisav kulumi õigsuse kontrolliks.

2. 2003. a. aruande juures on erandlik see, et bilanss koostati vastavalt alates 2004. aastast kehtima hakanud "Riigi raamatupidamise üldeeskirjale" (RM määrus nr 105, 11.12.2003) ning alles pärast aastaaruande Lisaga 1A (RM määrus 106, 16.12.2003) ettenähtud muudatuste sisseviimist ehk sisuliselt mitte aasta lõpu (31.12.2003, kell 24.00), vaid järgmise aasta alguse (01.01.2004, kell 00.00) seisuga. Põhivara puhul tähendab see olulist vahet: 2004. aastast alates ei kuulu põhivara hulka enam raamatukogu (609 883 kr). Seega ei saanud 2003.a. põhivara andmik olla enam aluseks bilansi koostamisel ja selleks koostati 2004.a. alguse seisuga põhivara andmik, mis saadeti ka riigikontrollile. Loomulikult ei saanud seal enam olla 2003.a. kulumit, millele puudumist on aktis taunitud (p. 2.1.7 teine lõik).

3. Riigikontrollile esitati täies mahus 2003. aasta korrigeeritud põhivara ja kulumi-andmik tõesti alles 22.06.2004. Selleks on aga väga lihtne põhjus – riigikontroll andis oma vastavast soovist kõnealuse 30 leheküljelise dokumendi saamiseks meile teada alles reedel, 18.06.2004 Tallinnas toimunud nõupidamisel. Sellest andmikust nähtuv põhivarade jääkväärtus ei saanudki kokku minna bilansis näidatuga, kuna 2003. andmikus on veel sees ka raamatukogu, bilansis aga enam mitte. Teiselt poolt on bilansis põhivarade all kajastatud ka ettemaksud põhivara eest (100 000 kr.), mida aga põhivara nimekirjas kuidagi olla ei saa. Meie arussaamist mööda piisab neist dokumentidest täielikult põhivara- ja kulumiarvestusest tõepärase pildi saamiseks, kui kõiki esitatud andmikke õiges ajalises kontekstis vaadata.

Alates 01.05.2004 on põhivara arvestus koos ülejäänud raamatupidamisega üle antud Haridus- ja Teadusministeeriumi Raamatupidamisbüroole ning seega peaks ka antud arusaamatuste aluseks olnud aastaaruande koostamisel avastatud vigade kordumine olema tänaseks välditud.

2.1.8. Tulude arvestus

Tulude kajastamisel toodi esile vigu koos näidetega, sealhulgas mainiti ka seda, et auditeerijatele esitati ka elektrooniline pearaamat, millest 2003. a aprillikuu kanded toetuste osas puudusid summas 4,1 mln krooni.

Arvame, et paranduste tegemine on aastaaruande koostamise käigus praktiliselt paratamatu ja normaalne protsess. Tuleb möönda, et nii mõnelgi juhul oleks võinud nende dokumenteerimine olla parem. Mis puutub 4,1 mln. krooni suuruse toetuste summa puudumisele auditeerijatele üle antud elektroonilises pearaamatus, siis võimalik, et siin on tegemist infotehnoloogilise probleemiga. Reaalses arvestuses on mainitud kanded olemas.

2.1.9. Erisoodustused

Siin punktis juhitakse tähelepanu asjaolule, et arvestamata, deklareerimata ja tasumata on erisoodustuse maksud vastuvõttudel osalenud oma töötajate kulu osalt. Enamik vastuvõtte on seotud kooli poolt osutatava toitlustusteenusega (*gatering*), mille osutamisel osalevad nii töötajad kui ka õpilased.

Leiame, et kool ei ole rikkunud erisoodustustega seonduvat korda, kuna kool ei ole kontrollaruandes nimetatud kulusid kandnud. Kontrollaruandes mainitud vastuvõtud on tellitud ja tasutud teiste organisatsioonide, asutuste või fondide poolt (EAS, SA INNOVE, ITY, Soome, Saksa-, Briti saatkonnad, Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, jt). Seega on tegemist edasimüüdud teenusega. Sellisel juhul ei toitlusta seal Narva Kutseõppekeskuse töötajaid mitte kool, vaid tellija (kolmandad isikud). Narva Kutseõppekeskus on jäigalt vältinud kohustust kellelegi mingil põhjusel omavahenditest vastuvõtte korraldada.

Samuti juhib kontrollaruanne tähelepanu asjaolule, et direktori käskkirja alusel maksti kutseõpilaste vahetusprogrammis osalenud õpilastele päevaraha. Õpilased ei ole kooliga töösuhetes ning seetõttu ei saa lähtuda päevarahade maksmisel valitsuse määrusest.

Õpilasetele, kes osalesid Leonardo Da Vinci programmi raames õpilasvahetuses, on tehtud väljamakseid vastavuses rahvusvahelise programmi tingimuste ja korraga. Tegemist ei ole töösuhtest tuleneva lähetuse päevarahaga, vaid stipendiumiga programmis osalevatele õpilastele, mille arvestuse aluseks on vahetusprogrammis osaletud päevade arv. Seetõttu on seda ekslikult nimetatud päevarahaks.

2.1.10. Stipendiumid ja õppetoetused

Siin punktis juhiti tähelepanu asjaolule, et raamatupidaja maksis mitmel juhul õpilastele määratud stipendiumi välja kursuse juhendajatele või siis kaasõpilastele.

Sellise tegevuse kutsus esile eluline vajadus. Koolis on probleemseid ja majanduslikult keerulises olukorras olevaid õpilasi (sh puuetega ja lastekodulapsed). Mõnel juhul ei suuda need lapsed ise raha otstarbekohaselt kasutada, mõnel juhul võetakse raha perekonna poolt ära. Need õpilased on ise grupijuhti palunud oma raha eest hoolt kanda. Kõikidel neil juhtudel on olemas õpilaste nõusolekud volituste näol, samuti õpilaste allkirjad grupijuhilt raha kättesaamise kohta. Neid rahasid on mõnel üksikul juhul põhikoolibaasil moodustatud esimese kursuse grupi enda otsuse alusel kasutatud ühiste koolivälistе ürituste korraldamisel selle õpilase osamaksu kustutamiseks, kes oma raha grupijuhi käes hoidis. Taolise raha kasutamise kohta on olemas grupi koosoleku protokoll koos allkirjadega ja samuti õpilaste poolt kogutud raha kulutamise kviitungid.

2.1.11. Sõidukulude hüvitamine

Selles punktis toodi ära asjaolu, et kahel juhul maksti sõidukulu hüvitust õpilastele, kes elukoht vastavalt Eesti rahvastikuregistri andmetele on Narva linn.

Sõidukulude hüvitist on makstud vastavalt õpilaste tegelikule elukohale, mille kohta on koolil olemas ka kõnealuste õpilaste dokumendid (tõendid, seletuskirjad). Kontrollaruandes viidatud väljamaksete aluseks on õpilase poolt koolile edastatud tegeliku elukoha andmed, kusjuures kool teab, et õpilane ka tegelikult näiteks Narva-Jõesuus elab. Koolile on teada oma õpilastega seonduv, sealhulgas ka see, kui õpilase vanemad on aastaks välismaale tööle läinud või õpilasel ei ole koduste raskete asjaolude tõttu võimalik oma kodus elada. Aktis nimetatud juhul läks õpilane oma vanaema juurde Narva-Jõesuusse elama. Rahvastikuregistri seaduse § 42 lg 2 järgi on alaealise aadressiandmeteks tema vanemate elukoha aadressiandmed, neid saavad muuta vanemad ise, mitte nende Eestisse jäänud alaealine laps.

Soovime tähelepanu juhtida ka sellele, et kõik rahvastikuregistri päringud on tasulised. Koolis õpib mitu tuhat õpilast, kõigi nende osas kontrollaruandes viidatud päringu tegemine on väga kulukas, kooli eelarves selleks eraldi vahendeid puuduvad.

Ülaltoodud selgitused on esitatud ka kontrollaruande eelnõule.

Lugupidamisega

Ago Silde
Narva Kutseõppekeskuse direktor

Haridus- ja Teadusministeerium

Pr Sale Ajalik
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 28.06.2004 nr 2-7.1-FA/04/922

Meie 13.07.2004 nr 7.1-5/41 38

Vastus Riigikontrolli arvamusele Narva Kutseõppekeskuse 2003.aasta raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse kohta

Riigikontrolli ettepanekud haridus- ja teadusministrile:

- **Täiendada sisekontrollisüsteeme selliselt, et oleks tagatud hea raamatupidamistava nõuete järgimine raamatupidamisarvestuse korraldamisel ja aruandluse koostamisel, s.h asutusele kuuluvate varadega teostatud tehingute õige kajastamine raamatupidamises ning varade säilimine.**

Lisaks:

- **töötada välja ja võtta kasutusele parenduste ja rekonstrueerimistööde arvestamise metoodika, lähtudes kutseõppeasutuste spetsiifikast, et võimaldada põhivarade kajastamine õiges bilansilises väärtuses;**
- **töötada välja ja võtta kasutusele kontrolliprotseduurid tagamaks kutseõppeasutustes inventuuride korraldamine vastavuses kehtestatud juhenditega ning inventuuritulemuste võrdlemine raamatupidamisandmetega;**
- **täiendada kasutatavat raamatupidamise arvestusprogrammi nii, et see ei võimaldaks kandeid kustutada;**
- **nõuda arvete väljastajatelt annulleeritud ja/või kreeditarvete esitamist. raamatupidamisosakonnale.**

Eesmärgiga luua HTMis terviklik finantsjuhtimise süsteem telliti audiitorbüroolt ELSS AS tähtajaga 31.05.2004 hinnang ministeeriumi olemasolevale finantssüsteemile koos ettepanekutega olemasoleva olukorra parendamiseks.

Tulenevalt tehtud ettepanekutest on HTM alustanud olemasoleva struktuuri (õigused, kohustused, vastutus) korrastamist, eesmärgiga tõhustada finantsjuhtimise ja -kontrolliga tegelevate struktuuriüksuste tööd, millega arendatakse edasi hariduse ja teaduse valdkonnaga seotud planeerimise ning aruandluse süsteemi.

Üheks planeeritud tegevuseks on kogu HTMi valitsemisala riigiasutuste raamatupidamisarvestuse taseme ühtlustamine, milleks on koostamisel ühtsed raamatupidamise sise-eeskirjad.

Munga 18, 50088 TARTU www.hm.ee Tel 735 0222 Faks 735 0250 hm@hm.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 14.07.04 Kaja nr 2-7.1-FA/04/922-2

Mitmete Riigikontrolli auditis väljatoodud puuduste (nt aruandlus, põhivarade parendustööde arvestamise metoodika jms) kõrvaldamine haldusala raamatupidamise korralduses tagataksegi koostatavas raamatupidamise sise-eeskirjas.

Vastavalt Narva Kutseõppekeskuse direktori 30.04.2004. a käskkirjale nr 4 toimus ajavahemikus 01.05. kuni 31.05.2004 kooli raamatupidamise üleandmine Haridus- ja Teadusministeeriumi Raamatupidamisbüroole. Oleme seisukohal, et sellega seoses järgitakse alates 01.05.2004. a Narva Kutseõppekeskuse raamatupidamise korralduses õigusaktides kehtestatud nõudeid.

Riigi õppeasutuste inventuuride paremaks korraldamiseks on HTM Raamatupidamisbüroo koostanud inventeerimise korra juhendmaterjalid. Kõik nimetatud juhendid on HTM Koolivõrgu Büroo edastanud Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatavatele riigikoolidele. HTM Koolivõrgu Büroo piirkonna peadirektorid osalevad koolide inventuuride juures vaatlejatena. 2003. a lõpus toimus vastav tegevus esimest korda. Inventuuride korraldamise vaatlemisega jätkatakse ka käesoleval aastal.

- **Korraldada stipendiumide/õppetoetuste maksmine nii, et oleks tagatud raha jõudmine õpilasteni. Kui õpilastel puuduvad arveldusarved, siis tuleb kooli raamatupidamisel määratud stipendiumid/õppetoetused toimetada saajani kas Eesti Posti AS-i kaudu või maksta sularahas kooli kassa kaudu.**

- **Täiendada sisekontrollisüsteeme selliselt, et sõidukulusid hüvitatakse ainult neile õpilastele, kellel on selleks õigus.**

- **Võimaldada kooliõpilaste sõidukulude arvestamisega tegelevatel töötajatel kasutada Eesti rahvastikuregistrit.**

Vastavalt Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse § 5 lõikele 8 kehtestab õppeasutus õppetoetuste taotlemise, määramise ja maksmise tingimused ja korra iga aasta 1. septembriks ning peab selle teatavaks tegema õpilastele ja Haridus- ja Teadusministeeriumile. Ministeerium jälgib korra vastavust õigusaktidele. Õppetoetusteks eraldatud vahendite sihtotstarbelise ja õiguspärase kasutamise üle teostab riiklikku järelevalvet Haridus- ja Teadusministeerium.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 31.12.1997.a määruse nr 267 "Õpilaste sõidukulu iga-aastase hüvitamise ulatus ja kord" punktile 4 kehtestavad õppeasutused direktori käskkirjaga koolisisesed sõitude hüvitamise eeskirjad.

Kutseõppeasutuses põhikoolijärgsel kutsekeskhariduse taseme õppekaval õppivale õpilasele määratav stipendium ei ole riigi tasemel reguleeritud. Selle väljamaksmine käib koolis kehtiva sisekorra alusel. Kooli stipendiumifondi suuruse arvestusliku aluse määramine kuulub Vabariigi Valitsuse pädevusse.

HTM Koolivõrgu Büroo on saatnud 04.05.04 riigi kutseõppeasutustele ringkirja õppetoetustest, milles muuhulgas rõhutatakse, et toetust makstakse õpilasele õppeasutuse kaudu ning et õpilasel on õigus saada toetust ka sularahas.

Tulenevalt Rahvastikuregistri seaduse § 70 lõikest 1 on riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel ning juriidilisel ja füüsilisel isikul õigus pääseda juurde rahvastikuregistri andmetele avalike ülesannete täitmiseks. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsuks sõlmitakse nimetatud seaduse § 19 ettenähtud korras andmete töötlemise leping. Lepingu puudumisel otsustatakse andmesaaja juurdepääs rahvastikuregistri andmetele vastutava töötleja korraldusel igal üksikjuhul eraldi. Eeltoodust tulenevalt võimaldab Rahvastikuregistri seadus kutseõppeasutuse direktoril taotleda juurdepääsuõigust registriandmetele. Haridus- ja teadusministril puudub alus juurdepääsu võimaldamiseks.

- **Võimaldada raamatupidajatele koolitust raamatupidamise ja eesti keele alaste teadmiste täiendamiseks, et tagada seadustest tulenevate nõuete õige rakendamine raamatupidamisarvestuse teostamisel.**

Tulenevalt Täiskasvanute koolituse seaduse § 13 lõikest 5 nähakse riigiasutuste töötajatele tööalaseks koolituseks ette vahendid riigieelarves töötajate aastasest palgafondist kahe kuni nelja protsendi ulatuses. Kutseõppeasutuste tegevuskulude eelarve kujuneb: õpilaste arv x koolituskoha maksumus x õppevaldkonna koefitsient. Koolituskoha maksumusse on planeeritud vahendid töötajate tööalaseks koolituseks. Oleme seisukohal, et iga konkreetse raamatupidaja koolitusvajaduse hindamine on koolijuhi pädevuses. Asutuse juhil on vastutus seadustest tulenevate nõuete täitmisel.

HTM Koolivõrgu Büroo korraldab koostöös HTM Raamatupidamisbürooga vähemalt kord aastas raamatupidamise alaseid teabepäevi kooli raamatupidajatele. Osavõtt nendest on tasuta.

Haridus- ja Teadusministeerium määrab Narva Kutseõppekeskusele Riigikontrolli auditis väljatoodud ettepanekute täitmise tähtaja, millest kinnipidamise jälgimine korraldatakse HTM Koolivõrgu Büroo Virumaa piirkonna peadirektori kaudu.

Lugupidamisega

Paul-Eerik Rummo
Minister

Rivo Rosin 628 1277
rivo.rosin@hmb.ee